

Gyermekjóléti és Szociális
Alapellátási Szolgáltatási Egység
Gyermekjóléti Szolgálatának
2011. évi
átfogó beszámolója

Csanádpalota Város Gyermekjóléti Szolgálatának átfogó beszámolója

*„A gyermek lelke olyan, mint a tükör,
mely váltakozva fordul új és új
irányba
s fényt keres,
napok, holdak, csillagok, vagy pislogó
gyertyák fényét, mit önmagáról
visszatükrözhet.”*

(Wass Albert)

A Gyermekjóléti Szolgálat az intézmény Gyermekjóléti és Szociális Alapellátási Egységén belül működik, feladatkörébe tartozik a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása. Gyermekjóléti alapellátás célját és feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, többszörösen módosított 1997. évi XXXI. törvény, valamint a végrehajtására kiadott, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet határozza meg.

Gyermekjóléti Szolgáltunk a gyermekek testi, lelki, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének, családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében **szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, elsősorban megelőző, preventív céllal.** A családgondozás a gyermekjóléti ellátásban a veszélyeztető okok kialakulásának megelőzésére és a veszélyeztetettség megszüntetésére vonatkozik. A gyermek családban történő nevelkedését, a családból kiemelt gyermek visszahelyezését segíti elő. A családgondozás során a családgondozó mindenekelőtt a gyermek érdekeit védi. Fontos a család, mint érték megtartása, hisz az a szocializáció elsődleges színtere. **A gyermekjóléti szolgáltatás elsődleges kliense a gyermek.**

Gyermekjóléti Szolgálatunk egész éves munkájának nagyobb részét a **veszélyeztetettség megelőzése, feltárása, valamint a meglévő veszélyeztetettség csökkentése és megszüntetése teszi ki.** A munka azért is nagyon összetett, mivel maga a veszélyeztetettség is komplex fogalom. Több tényező együttesen hozza létre. Szinte nincs olyan eset, ahol csak és kizárólag egy veszélyfaktor adja a veszélyeztetettség alapját. A legfontosabb és legjellemzőbb veszélyfaktorok a mai rendszer tekintetében: anyagi problémák, párkapcsolati problémák, munkanélküliség, idő hiánya és az előző faktorok okozta feszültség következményeként a gyermeknevelési problémák, elhanyagolás, néha bántalmazás. Ezen faktorok oda-vissza kölcsönhatásban állnak, így gyakran több faktor együttes megléte alakítja ki a veszélyeztetettség tényét. A veszélyeztetettség komplexitása mellett fontos megemlíteni azt aényt, hogy a mai napig sem beszélhetünk e fogalom együttes megközelítéséről a jelzőrendszer tekintetében. Mást ért veszélyeztetettség alatt az egészségügy, az oktatásügy, a gyermekvédelem. Ez azért is lényeges probléma már évek óta, mert a jelzőrendszeri tagok az 1997. évi XXXI. tv. 17. §-a alapján épp az egészségügy, az oktatásügy, a gyermekvédelem szereplői. Így gyakran problémát okoz egy-egy esetben a veszélyeztetettség megállapítása, hiszen valamely jelzőrendszeri tag számára már ezen kategóriába sorolható gyermek a másik tag szerint még nem veszélyeztetett. Ez a kérdés adott esetben gátolhatja a hatékony beavatkozás lehetőségét is.

Szolgálatunk észlelő- és jelzőrendszert működtet. Minden évben megszervezésre kerül az éves települési tanácskozás, melynek fontos részét képezik a jelzőrendszeri tagok éves beszámolóit. A gyermekvédelemben fontos feladatunk a felkutatás, felderítés, ami kizárólag széles körű jelzőrendszer kiépítésével, működésének fenntartásával oldható meg. A jelzőrendszeren keresztül érkező információkat minden esetben meg kell vizsgálni, hogy a szükséglet-kielégítés melyik faktorai hiányoznak, hogy mik a figyelmeztető jelek. Ezek ugyanis egyértelműen jelzik a gondozás mikéntjét, vagyis, hogy mikor elegendő alapellátás keretében, a szolgáltatás önkéntes igénybevételére, együttműködésére alapozott gondozást végezni, illetve mikor szükséges más gondozási formákat (védelembe vétel, átmeneti, vagy ideiglenes nevelésbe vétel kezdeményezése) választani. A jelzőrendszer tagjaival Gyermekjóléti Szolgálatunk folyamatosan együttműködik, szinte napi szintű a kapcsolattartás a védőnőkkel, jegyzői gyámhatósággal, rendőrséggel, gyámhivatallal, pedagógusokkal. Az együttműködés hatékony, eredményes.

Fontos tudni, hogy a gyermekjóléti szolgálat családgondozója jelzés, írásos anyag nélkül nem keresheti fel a családot, hisz ok nélkül nem léphet be egy család intim szférájába, nem sértheti meg az érdekeiket. Az írásos jelzést a jogszabályi háttér is előírja és kéri. Természetesen vannak nagyon jól működő jelzőrendszeri csoportok is, ahol mintaértékű dokumentált munka folyik, írásos jelzések és visszajelzések mellett. Ezen csoportok esetében látványosan hatékonyabb az együtt végzett munka.

Szolgálatunk tájékoztatást nyújt a gyermeki és szülői jogokról, kötelezettségekről, valamint az országos és helyi támogatásokról és ellátásokról, ezek igénybevételéhez szükség esetén segítséget nyújt.

Szolgáltatásaink:

- családgondozás a személyes segítő kapcsolat keretében;
- szociálisan és/vagy mentálisan veszélyeztetett gyermek ellátása, figyelemmel kísérése, szakemberhez juttatása;
- a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzések fogadása, kivizsgálása; visszajelzés az intézmény felé;
- kapcsolattartás a helyi gyermekintézmények szakembereivel /védőnők, bölcsőde, óvodák, iskolák gyermekvédelmi felelősei/ és egyéb a gyermekek sorsát érintő ügyekben eljáró intézményekkel;
- gyermekpanasz meghallgatása;
- örökbefogadás segítése;
- intézetből hazakerült gyermek utógondozása;
- tájékoztatás, ügyintézés, tanácsadás szociális és mentális ügyekben;
- életvezetési tanácsadás;
- családi konfliktuskezelés;
- pár- és családterápia;
- várandós anyák segítése;
- szabadidős gyermekprogramok nyilvántartása és szervezése;
- jogi tanácsadás;
- pszichológiai tanácsadás.

Pénteki napokon fogadóórát tart a Dr. Benke András jogász és Dr. Lajkó Károly pszichiáter, pszichoterapeuta. A jogászt felkeresők elsődleges problémája elsősorban gyermekelhelyezéssel, kapcsolattartással, gyermektartásdíj fizetéssel összefüggő probléma volt. Pszichiáter segítségét a gyermekek magatartásbeli-, viselkedésbeli problémái, tanulási zavarok miatt veszik igénybe. Sok esetben közreműködik egyes gyermek/-ek pszichiátriai osztályon való elhelyezésében, a további pszichoterápiás kezelés folytatásában.

2011. év az adatok tükrében Csanádpalota városában:

A tavalyi év folyamán 498 esetben keresték fel szolgálatunkat különböző problémákkal. A leggyakrabban előforduló problémák, veszélyeztetettségi tényezők:

- anyagi problémák;
- szülők vagy a család életvitele;
- gyermeknevelési problémák;
- szülői elhanyagolás, gondozatlanság;
- hiányzás, csavargás, felügyelet nélküliség;
- magatartászavar, teljesítményzavar, beilleszkedési nehézség.

Legfőbb tevékenységeink az adatok tükrében:

1. Alapellátás keretén belül gondozott gyermekek száma: 28 fő -11 család

- Ebből védelembe vett gyermekek száma: 8 fő -4 család

Szolgálatunk alapellátás keretén belüli családgondozás során a nyilvántartásban lévő gyermekes családok körében tanácsadási, gondozási, szolgáltatási feladatokat folytat elsősorban megelőző céllal. Családtervezési, pszichológiai, egészségügyi, nevelési, mentálhigiénés és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást, vagy az ezekhez való hozzájutást, hivatalos ügyek intézésében segítséget nyújtunk. Szabadidős programokat szervezünk Szolgálatunk által nyilvántartott gyermekek számára.

Ha a gyermek veszélyeztetettségét alapellátás keretében megszüntetni nem sikerül, de segítséggel a gyermek fejlődése a családon belül biztosítható, akkor a település jegyzője javaslatunkra a gyermeket védelembe veszi. A védelembe vétellel igyekszünk szorosabb együttműködést kialakítani a családokkal rendszeres találkozások alkalmával. Védelembe vett gyermekek száma: 8 volt a tavalyi év folyamán. Az általunk gondozott családokkal, különös tekintettel a védelembe vett gyermekekkel, napi kapcsolatban állunk. Fontos a gyermekekkel és családjukkal végzett szociális munka során a gyermekek problémáinak rendezése, a családban fellépő működési zavarok ellensúlyozása, a családi konfliktusok megoldásának elősegítése. Feljegyzések, családlátogatási lapok, esetmegbeszélések, esetkonferenciák leírásával rögzítjük a gondozás lépéseit.

2. Ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti illetve tartós nevelésbe vett, nevelőszülőnél elhelyezett gyermekek száma: 12 gyermek – 4család

Amennyiben a családgondozás során, ezen belül a védelembe vétellel nem éri el a kívánt eredményeket a családgondozó, a súlyos veszélyeztetés nem hárul el, a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére/átmeneti nevelésbe vételére javaslatot tehetünk a jegyzői gyámhatóságnál. A család saját maga is kérheti gyermeke családból való kiemelését (sajnos erre egyre gyakrabban kerül sor). Körültekintő felülvizsgálatot követően születik meg a határozat a hatósági intézkedés megtételéről. Szakellátásba kerülő gyermek esetén szolgálatunk köteles 2 hónapon belül a gyermeket a kijelölt intézetben meglátogatni, gondozása során felvett adatlapjait, családi anamnézist, családgondozás összegzését megküldeni az illetékes szerveknek.

Köztes megoldás a védelembe vétel és az átmeneti nevelésbe vétel között a családba fogadás, amely során a gyermek azon közeli hozzátartozója háztartásába kerül, aki gondozását vállalja. A családjukból kiemelt gyermekek családjával a kapcsolattartás folyamatos, cél a gyermek/-ek minél hamarabbi visszakerülése a családba.

3. Válsághelyzetben lévő várandós anya támogatására, segítésére irányuló tevékenységben részesülők: 2 fő volt a tavalyi évben, akiknek gondozása folyamatos. Életviteli tanácsadást, egészségügyi, mentálhigiénés tanácsadást, vagy az ezekhez való hozzájutást biztosítja szolgálatunk, hivatalos ügyek intézésében segítséget nyújtunk

Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szabadidős programok:

Kötelező feladatainkon túl igyekszünk az általunk gondozott gyermekek számára különböző szabadidős programok szervezését, lebonyolítását biztosítani.

- Tavalyi év folyamán nyári szabadidős tábor került megszervezésre. A tábor helyszíne Nagyér községben a Zöld Béka Ifjúsági Szálláshelyen volt. Az általunk ellátott öt településről (Csanádpalota, Pitvaros, Nagyér, Királyhegyes és Csanádalberti) 20 gyermek táboroztatását tudtuk megoldani, mely a szülőkre semmiféle terhet nem jelentett, ugyanis teljesen ingyenes volt. A gyermekek öt teljes napot tölthettek el a táborban tartalmas, szórakoztató és egyben fejlesztő programokkal gazdagítva, a gondtalan gyermekkor örömeinek jegyében.

Hétfői napon a táborba való megérkezés után a gyermekek megismerkedtek egymással, információt kaphattak társaikról. A tábor szabályainak megismertetése után minden gyermek kiválaszthatta, hogy szobájában melyik ágyon szeretne aludni. Az ebéd elfogyasztása után csendes pihenő volt /minden nap/, a délutánt csoportjáték/capatjáték, majd a játszótéren való önfeledt játék tette izgalmassá.

Keddi napon a korongozás rejtelseivel ismerkedhettek meg a gyermekek. Medovánszky Györgyné Erzsike néni minden fontos információt elmondott a korongozás, a fazekas mesterség művelésével kapcsolatban. A gyermekek készítettek Erzsike néni segítségével egy kis emléktárgyat maguknak, amit haza is vihetek. A délutáni mesefilm vetítése után a játszótéri játék elengedhetetlen volt.

Szerdai napon a szegedi Vadasparkba tettünk látogatást, ami egész napos kirándulás jelentett. Bár már a gyermekek közül többen voltak a Vadasparkban mégis felejthetetlen élmény maradt mindenkinek ez a nap, hiszen nagyon jó kis csapatot alkottak, önfeledten és vidáman telt el a nap.

Csütörtöki napon lovas kocsival utaztunk át Tótkomlóra, ahol megtekinthettük a Szlovák Néprajzi Gyűjteményt, illetve a Szlovák Tájházat. Istvánné Racskó Anna, a Tájház dolgozója megismertette a gyermekeket a régmúlt világával, az akkori élet örömeivel, nehézségeivel. Betekintést nyerhettek a hagyományokba, a régi használati tárgyakat, öltözékeket megtekinthették.

Pénteken mindenki elkészítette azt a rajzot, ami a számára legmaradandóbb, legmélyebb élményt jelentette a tábor életében.

Sajnos nagyon hamar eltelt az egy hét, sok gyermek még szívesen maradt volna. Ezúton is ismét szeretnénk megköszönni minden támogatóknak az adományát, amely nélkül e hátrányos helyzetű gyermekek nem gazdagodhattak volna életre szóló élményekkel.

- Tavalyi év folyamán megrendezésre kerül a Gyermekkarácsonyunk. Az intézmény dolgozói és gyermekeik egy kis műsorral kedveskedett a meghívott 70 gyermeknek. A műsort követően minden gyermeket és vendéget lángossal vendégeltünk meg. Családonként a gyermekek egy szerény kis ajándékkal térhettek haza. Reméljük, hogy ez az ünnep maradandó élmény volt a gyermekek számára.

Átfogó értékelés az intézményegységek vonatkozásában

a. Szakmai értékelés

Gyermekjóléti Szolgálatunknál a napi munka szervezett keretek között zajlik. A szakmai élet nyitott, rugalmas, a napi kihívásokhoz igazodó. Az intézmény színvonalas szolgáltatásokat nyújt. A dokumentációs rendszer igényessége, szakmai tartalma az előírásoknak megfelelő. Cél az intézmény szolgáltatásainak minőségfejlesztése. Fontos stratégiai cél a minőség megfogalmazása, mind dolgozói, mind ellátotti oldalról. A közös gondolkodás elengedhetetlen, egymás kölcsönös segítése, hisz ez gyorsabb pozitív változást eredményez.

b. Költségvetés időarányos teljesítésének bemutatása

Intézményegységünk tevékenységének 2011. évi értékeléseként elmondható, hogy a működésünk többnyire az intézményi költségvetésnek megfelelően, zavartalanul folyt. A **kiadásaink** megfelelő mértékben alakultak.

A bér és járulékai tekintetében a tervezett keret fedezte a várható kiadásokat.

A cél jellegű dologi kiadások a tervezettnél megfelelően alakultak függetlenül attól, hogy a közüzemi díjak ára emelkedett.

Az intézmény járművének tekintetében, a tárgyidőszakra vonatkoztatva az üzemanyag literenkénti felhasználása a tervezettek szerint alakult, az év végére teljesen összhangban lett az előre tervezett mennyiséggel, függetlenül attól, hogy az üzemanyag árának folyamatos, és nagymértékű emelkedésének lehetünk szenvedői.

Az intézményi költségvetés végrehajtása tekintetében az előző évben meghatározott takarékosági intézkedéseket folyamatosan betartjuk. Visszafogott, költséghatékony gazdálkodás folytatunk.

Ezúton szeretnénk megköszöni Csanádpalota Város Önkormányzatának és Képviselő-testületének segítségét, támogatását, amellyel mindennapi munkákat megkönnyítették!

Csanádpalota, 2012. február 14.

Székely Renáta
Intézményvezető